

NUORET JA OMA TALOUS

18–25 vuotiaiden asenteet ja käyttäytyminen Pohjoismaissa

ungdoms
barometern

SÄÄSTÄMINEN VAI TUHLAAMINEN?

Tuhlaavatko pohjoismaiset nuoret ilman huolta huomisesta vai ovatko he vastuullisia rahankäyttäjiä ja kiinnostuneita omasta taloudestaan? Se, että vanhemmat sukupolvet valittavat nuorten olevan liian huolettomia rahan ja elintapojensa suhteen, ei ole mikään uusi ilmiö, vaan juontaa juurensa jopa Antiikin Kreikkaan. Pitääkö se kuitenkin paikkansa Z-sukupolven kohdalla, jota usein kuvaillaan turvallisuudenhakuisiksi ja tulevaisuudesta huolestuneeksi, mutta jotka kuitenkin elävät maailmassa, jossa ostos on vain yhden klikkauksen päässä?

Klarna on pyytänyt Ungdomsbarometern tekemään tutkimuksen 18–25-vuotiaiden nuorten keskuudessa Tanskassa, Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa oppiakseen nuorten asenteista ja käyttäytymismalleista liittyen heidän omaan talouteensa. Tutkimukseen kuului esitutkimus, jossa analysoitiin Ungdomsbarometern olemassa olevaa määrällistä ja laadullista aineistoa vuosikymmenien ajalta, sekä uusi kysely, johon vastasi noin 2 700 nuorta em. Pohjoismaista. Jälkimmäisenä mainitun kyselyn tulokset esitellään tässä raportissa.

Z-sukupolvi, jota kysely koskee, on monipuolinen sukupolvi. Nuoria onkin siksi hankala kohdella pelkkänä yhtenä ryhmänä (vaikka tässä raportissa siihen tähdättiin). Sen vuoksi tutkimuksessa on keskitytty erilaisiin näkökulmiin ja ryhmiin. Yksi

näkökulma on maiden välinen vertailu, joka osoittaa, että erot pohjoismaisten nuorten välillä ovat suhteellisen pieniä omaan talouteen liittyvien arvojen osalta, mutta selkeitä eroja nousee sen sijaan esiin esimerkiksi maksutapojen valinnassa. Sen sijaan ei voida sanoa, että norjalaiset nuoret tuhlaavat enemmän siinä missä suomalaiset säästävät, tai tehdä mitään muuta vastaavaa ennako-oletusta.

Raportti antaa vaikutelman suhteellisen vastuullisesta sukupolvesta, vaikka haasteita esiintyykin liittyen niin tietotaitoon kuin paineeseen kuluttaa rahaa. Jos kuitenkin halutaan etsiä selkeitä eroja tämän ja Ungdomsbarometern aikaisempien tutkimuksien perusteella, nykypäivän nuoret ovat ehdottomasti säästäväisiä, ainakin aikaisempiin nuorisosukupolviin verrattuna.

Hauskoja lukuhetkiä!

Ulrik Hoffman, Marit Rönnestad ja Elin Nygård, Ungdomsbarometern.

Tukholma, maaliskuussa 2022

Toimitus

Teksti/sisältö: Ulrik Hoffman, Ungdomsbarometern
Analyysi: Marit Rönnestad och Elin Nygård, Ungdomsbarometern
Taitto: Sofie Jonsson, Ungdomsbarometern

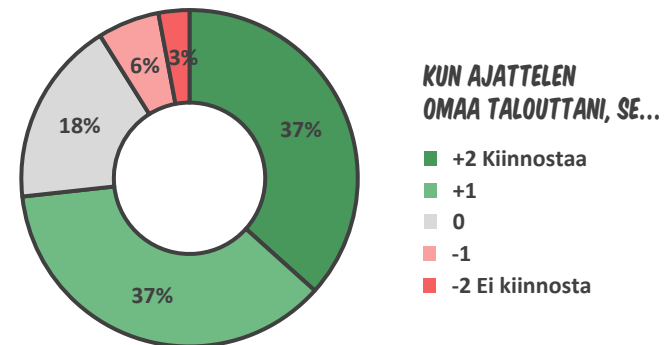

**46% POHJOISMAISISTA NUORISTA
AJATTELEE RAHAA JA OMAA
TALOUTTAAN PÄIVITTÄIN TAI LÄHES
JOKA PÄIVÄ**

Nuoret ovat kiinnostuneita omasta taloudestaan

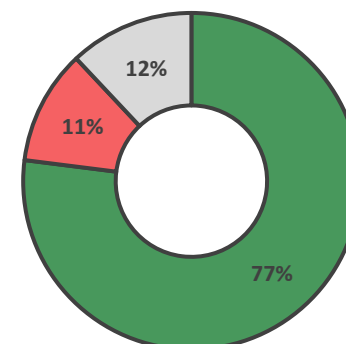
Ei ole kauaa siitä, kun säästäminen aiheutti lähinnä haukottelua nuorten keskuudessa, ja mediasta saattoi lukea tutkimuksista, joiden mukaan nuoret käyvät mieluummin hammaslääkärissä kuin pankissa. Huolimatta siitä, suosivatko nuoret edelleen hammaslääkärinä pankin sijaan, he ovat selvästi kiinnostuneita omasta taloudestaan.

Niin finanssikriisin kuin nousevien pörssikurssien jälkeen, nähtävissä on ennätyskorkea kiinnostus omaa taloutta kohtaan, ja tämän päivän korkeat luvut näyttävät samalta myös muissa Pohjoismaissa. Kaikki nuoret eivät kuitenkaan sijoita, vaan tuloksista näkyy ennemminkin nuorten epävarmuus ja huoli tulevaisuudesta, mikä on herättänyt kiinnostusta omaa taloutta kohtaan ja saanut useimmat heistä huolehtimaan raha-asioistaan.

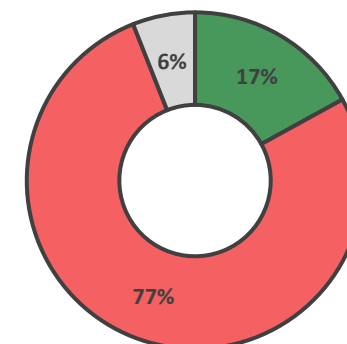

MIKÄ SEURAAVISTA PITÄÄ PAIKKANSA KOHDALLASI?

■ Sopii täysin ■ Ei pidä lainkaan paikkansa ■ En ole varma/en osaa sanoa

**MINULLA ON OMA TALOUS
HYVIN HALLUSSA**

**MINULLA ON HUONO KÄSITYS SIITÄ,
MIHIN RAHANI KULUTAN**

Kysymys: Ota kantaa seuraaviin väittämiin: Oman talouden hallinta...? / Mikä seuraavista pitää paikkansa kohdallasi? Minä... Suodatin: Pohjoismaat yhteensä

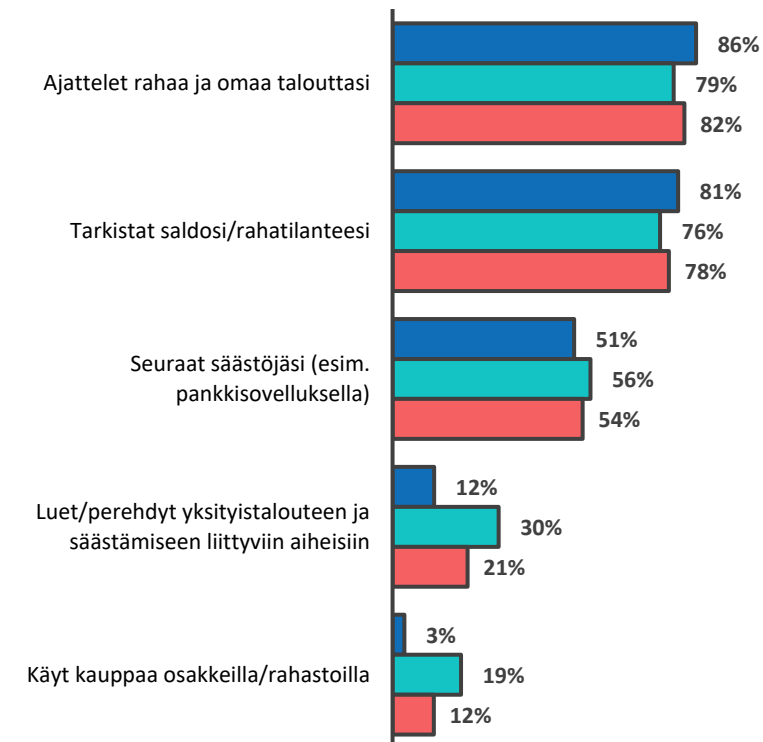
Kolme neljästä nuoresta säästää säännöllisesti

Nuoret eivät ole kiinnostuneita vain omasta rahankäytöstään – he myös säästävät säännöllisesti. Syyt vaihtelevat – miehet ovat esimerkiksi selvästi naisia kiinnostuneempia osakkeista – mutta laajemmin katsottuna säästäminen nähdään positiivisena ja useimmilla on samanlainen pitkän tähtäimen näkemys asiasta.

Kaikilla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta säästää, ja on myös nuoria, joita se ei kiinnosta. Käyttäytymisessä, jota voisi kuvailla ”vähemmän vastuulliseksi”, miehet olivat yliedustettuina, mihin palataan myöhemmin raportissa.

MITÄ SEURAAVISTA NUORET TEKEVÄT VIIKOITTAIN?

■ Nainen ■ Mies ■ Yhteensä

72% nuorista sanoo säästävänsä tai laittavansa rahaa säästöön säännöllisesti

Miehet väittävät seuraavansa omaa talouttaan paremmin kuin naiset – mutta saavat enemmän maksuhäiriömerkintöjä.

SE

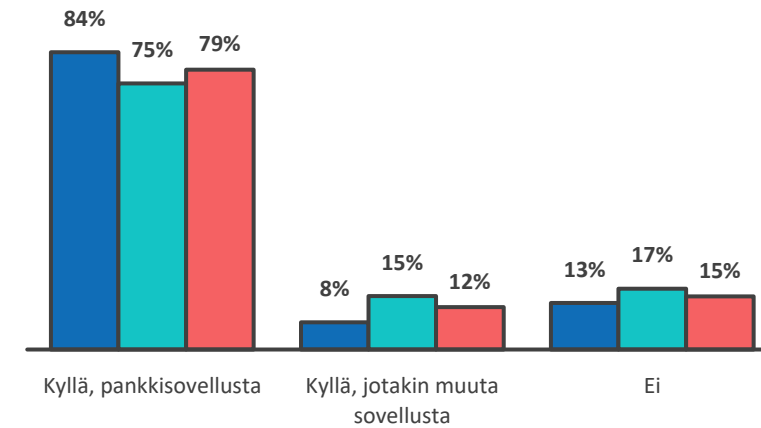
75% ruotsalaisista nuorista käy osake- ja rahastokauppaa jossain määrin, kun taas tanskalaisista, norjalaisista ja suomalaisista nuorista näin tekee noin puolet

Yhdeksän kymmenestä käyttää vähintään yhtä sovellusta oman taloutensa seuraamiseen

Oman kulutuksensa sekä säästämisen seuraaminen on luonnollisesti paljon helpompaa nykyajan nuorille kuin heille, jotka kasvoivat säästöpossujen ja pankkikirjojen parissa. Voisi siis väittää, että nykyään on helpompi ottaa vastuuta omasta taloudestaan kuin aikaisemmin. Toisaalta myös kuluttaminen on huomattavasti helpompaa, joten tässä mielessä näkökulmat mahdollisesti kumoavat toisensa. On joka tapauksessa selvää, että suurin osa käyttää sovelluksia seuratakseen ja hoitakseen omaa talouttaan, ja heidän mielestään juuri siihen niistä on apua.

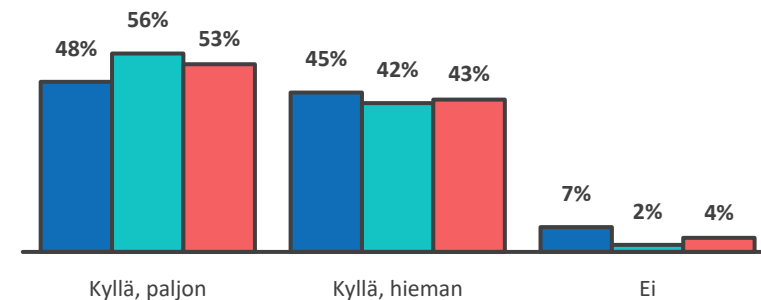
KÄYTTÄVÄTKÖ NUORET SOVELLUKSIA OMAN TALOUTENSA SEURAAMISEEN?

■ Nainen ■ Mies ■ Yhteensä

KOKEVATKO NUORET MUIDEN SOVELLUSTEN KÄYTÖN (PANKKISOVELLUKSEN LISÄKSI) HYÖDYLLISEKSI OMAN TALOUTENSA HALLINNASSA?

■ Nainen ■ Mies ■ Yhteensä

FI

Suomalaiset nuoret käyttävät sovelluksia vähemmän kuin muiden Pohjoismaiden nuoret

Naiset käyttävät pankkisovelluksia enemmän kuin miehet. Miehet käyttävät puolestaan laajemmin muita sovelluksia

Perhe ja sosiaalinen media ovat tärkeitä tiedonlähteitä

Suuri kiinnostus aiheuttaa myös suurta tiedontarvetta. Sovellusten lisäksi nuoret kääntyvät perheen, pankin ja internetin (Google / sosiaalinen media) puoleen saadakseen vastauksia kysymyksiinsä.

Suuri osuus niistä, jotka kääntyvät sosiaalisen median puoleen, koostuvat miehistä jotka hakevat tietoa YouTubesta – ehkäpä koska he ovat erityisen kiinnostuneita osakkeista ja tietyissä määrin myös kryptovaluutoista – mutta monet muut sosiaalisen median kanavat ovat myös merkittäviä tiedonlähteitä.

Yleisesti ottaen naiset kääntyvät herkemmin läheistensä puoleen, kun taas miehet etsivät tietoa muualta – YouTuben lisäksi myös esimerkiksi keskustelufoorumilta. On tietenkin hyvä, että nuoret etsivät tietoa itse, mutta kuten yleensäkin digitaalisten kanavien kohdalla, sekä lähdekritiikki että vaikutukset herättävät luonnollisesti kysymyksiä. Z-sukupolvella on aivan erilainen pääsy lainoihin ja osakkeisiin kuin vanhemmilla sukupolvilla aikanaan.

*43% pohjoismaisista nuorista kääntyy sosiaalisen median puoleen hakiessaan tietoa yksityistalouteen ja säästämiseen liittyen**

MISTÄ NUORET HAKEVAT PÄÄASIASSA TIETOA YKSITYISTALOUTEEN JA SÄÄSTÄMISEEN LIITTYEN?

Naisten ja miesten tavoissa hakea tietoa yksityistalouteen ja säästämiseen liittyen on eroa. Suurimmat erot ovat:

Naiset kääntyvät useimmiten seuraavien tahojen puoleen:

1. Perhe
2. Pankkien verkkosivut/sovellukset
3. Kumppani
4. Ystävät/koulukaverit/kollegat

Miehet kääntyvät useimmin seuraavien tahojen puoleen:

1. YouTube
2. Keskustelufoorumit
3. Tutkijat/asiantuntijat
4. Kirjat
5. Bloggaajat
6. Podcastit

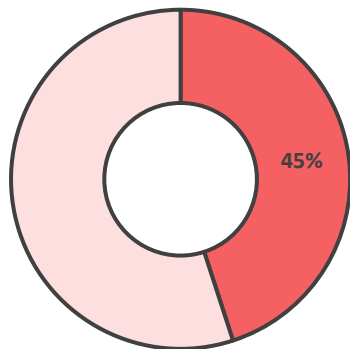
”Osakkeet! Uskon, että yhä useampi nuori kiinnostuu taloudesta saadakseen taloudellista mielenrauhaa. Sosiaalinen media tulee houkuttelemaan siihen entistä useampia nuoria. Haittapuolena voi olla, että nuoret uskaltavat ottamaan enemmän riskejä ja siten menettävät rahaa.”

— Nainen, 22 vuotta, kommentoi vuoden 2022 suurta trendiä

Suuresta kiinnostuksesta huolimatta luotolla maksamiseen liittyy tietotaidon puutetta

Vaikka tiedon hankkiminen onkin helppoa, kaikilla ei silti välttämättä ole riittävästi tietotaitoa, kun kyse on esimerkiksi luotoista. Annoimme nuorten itse kertoa, mitä he tietävät ja mitä eivät, ja on selvää, että puutteita osaamisessa esiintyy monilla eri osa-alueilla.

Se, että kaikki eivät ole tietoisia maksuhäiriömerkinnän seurauksista, ei ole oikeastaan kovin hälyttävää – suurin osa toivottavasti välttyy siltä – vaikka asiasta olisikin tietysti hyvä tietää enemmän. Mutta se, miten lainakustannukset tai erissä maksamisen kokonaiskustannukset lasketaan, on varmasti hyödyllistä tietoa monille.

NIIDEN NUORTEN OSUUS, JOTKA EIVÄT OLE TÄYSIN TIETOISIA, MITEN LAINAN TAI OSAMAKSUN KUSTANNUKSET LASKETAAN

Naiset ovat varmoja siitä, että oman talouden hallinta onnistuu heiltä – miehet eivät niinkään!

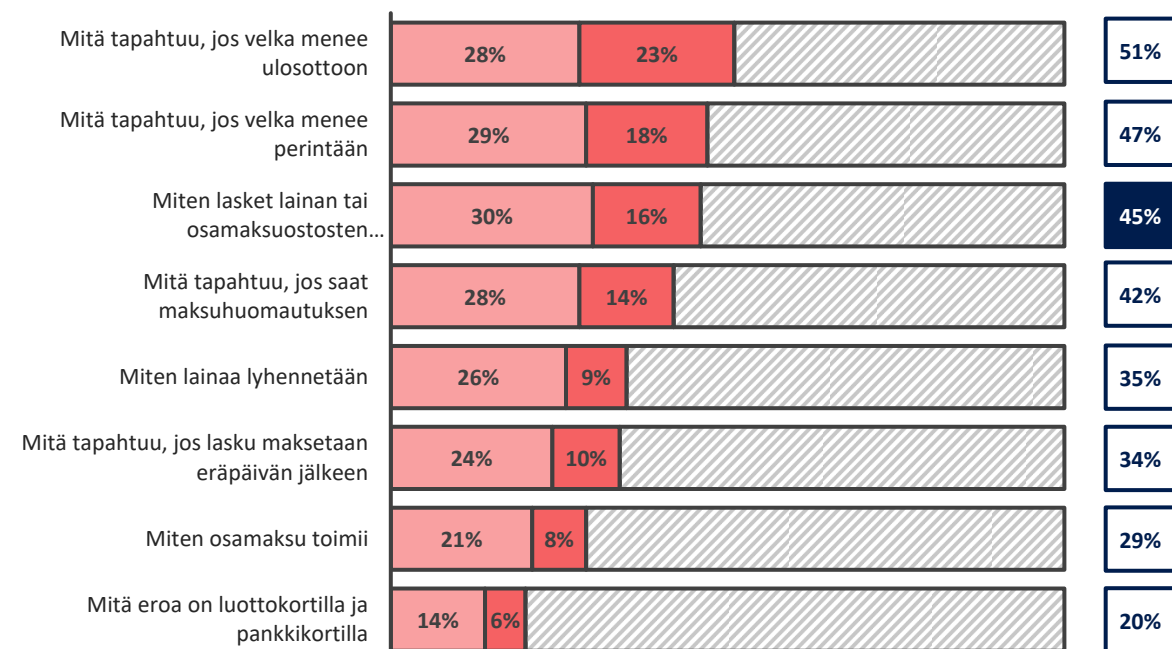
Useat tämän raportin kohdat osoittavat, että naisten ja miesten välillä on eroja. Miehet käyvät esimerkiksi enemmän osakekauppaa, etsivät tietoa YouTubeista ja arvioivat taitonsa korkeammalle, kun kysytään, miten paljon he tietävät luotoista ja osamaksuista. Samaan aikaan miehet suhtautuvat rahan lainaamiseen rennommin ja saavat enemmän maksuhäiriömerkintöjä.

niin he myös tekevät. On kuitenkin selvää, että he ottavat enemmän riskejä kuin naiset. Sekä naiset että miehet ovat yhdessä sitä mieltä, että naiset hallitsevat parhaiten oman taloutensa, vaikka erot ovatkin suhteellisen pieniä, kuten alla olevasta kaaviosta käy ilmi.

Suurin osa miehistä haluaa, kuten nuoret yleensäkin, ottaa vastuuta omasta taloudestaan, ja

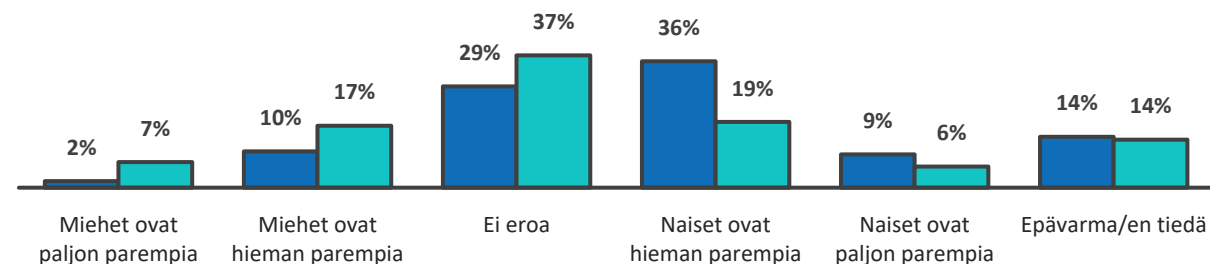
KUINKA HYVIN NUORET OVAT PERILLÄ SEURAAVISTA ASIOISTA?

Melko huonosti En ollenkaan

KUMPI SUKUPUOLI HUOLEHTII PAREMMIN OMASTA TALOUDESTAAN (NUORTEN ITSENSÄ MIELESTÄ)?

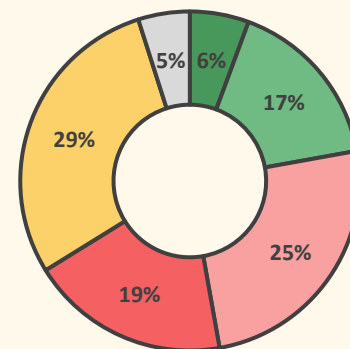
Nainen Mies

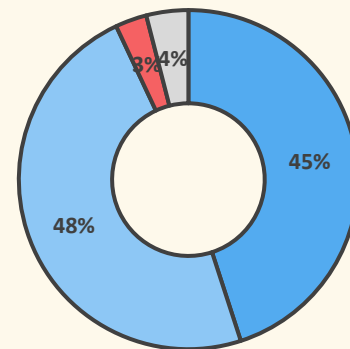
Omaan talouteen liittyvään opetukseen ei olla tyytyväisiä

Olisiko koulussa voitu opettaa sellaista tietotaitoa, jota nuoret etsivät nyt muun muassa sosiaalisesta mediasta? Ainakin nuoret tuntuvat olevat sitä mieltä, koska he pitävät omaan talouteen liittyvää opetusta koulussa riittämättömänä ja toivovat, että sille annettaisiin opetuksessa enemmän tilaa. Lähes puolet vastanneista on sitä mieltä, että omaan talouteen liittyvän opetuksen pitäisi olla erillinen aine peruskoulussa, ja vain 3 prosenttia on sitä mieltä, ettei sen pitäisi kuulua lainkaan opetusohjelmaan.

MINKÄ ARVOSANAN ANNAT KOULUOPETUKSELLE KOSKIEN OMAN TALOUDEN HOITAMISTA?

■ Erittäin hyvä ■ Melko huono
 ■ Melko hyvä ■ Erittäin huono
 ■ En saanut omaan talouteen liittyvää talousopetusta koulussa
 ■ Epävarma/en tiedä

PITÄISIKÖ OMAAN TALOUTEEN LIITTYVÄÄ TALOUSOPETUSTA MIELESTÄSI OPETTAA PERUSKOULUSSA?

■ Kyllä, erillisenä aineena
 ■ Kyllä, osana toista ainetta
 ■ Ei
 ■ Epävarma /en tiedä

DK

Noin puolet tanskalaisnuorista kertoo, että he eivät ole saaneet koulussa minkäänlaista omaan talouteen liittyvää talousopetusta. Samaan aikaan suurin osa tanskalaisista vastaa, että he olisivat toivoneet oman talouden hoitamisen olleen kokonaan oma aineensa koulussa.

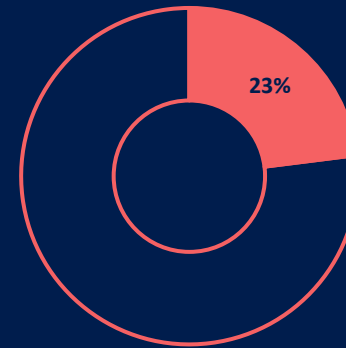
Kysymys: Mitä mieltä olet koulun tarjoamasta omaan talouteen liittyvästä talousopetuksesta? / Pitäisikö omaan talouteen liittyvää talousopetusta mielestäsi opettaa peruskoulussa? **Suodatin:** Pohjoismaat yhteensä

32% SUOMALAISISTA NUORISTA KOKEE PAINETTA OSTAA ASIOITA, JOIHIN HEILLÄ EI OLE VARAA

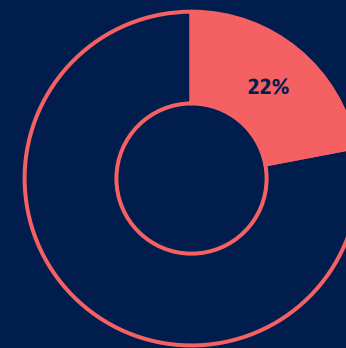
Laajemmin tarkasteltuna nuoret siis ovat kiinnostuneita omasta taloudestaan ja ottavat siitä vastuuta. Samaan aikaan monet kokevat myös painetta ostaa asioita, joihin heillä ei oikeasti ole varaa.

Tämä ei todennäköisesti ole mikään uusi ilmiö, mutta nykypäivän nuoret kasvavat maailmassa, jossa itseä vertaillaan muihin muuallakin kuin koulun pihalla tai työpaikalla. Monet altistuvat

päivittäin sosiaalisessa mediassa vaikuttajille ja julkkiksille, jotka esittelevät hulppeaa elämäntyyliään. Tämä synnyttää aikaisempiin sukupolviin verrattuna uuden ulottuvuuden paineeseen kuluttaa rahaa, erityisesti, kun vaikuttajilla on niin suuri vaikutus moniin nuoriin.

TUNNEN TARVETTA OSTAA TAI TEHDÄ ASIOITA, JOIHIN MINULLA EI OIKEASTI OLE VARAA

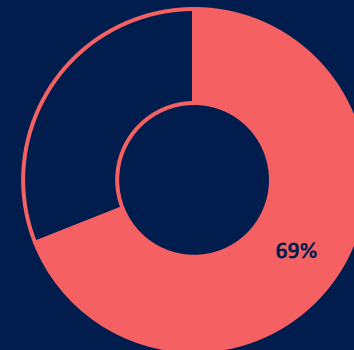

OLEN OSTANUT JOTAIN VAIN SIKSI, ETTÄ VAIKUTTAJA ON SUOSITELLUT SITÄ

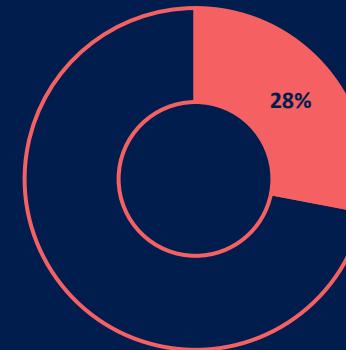
NIIDEN NUORTEN OSUUS, JOTKA TUNTEVAT PAINETTA OSTAA TAI TEHDÄ ASIOITA, JOIHIN HEILLÄ EI OIKEASTI OLE VARAA:

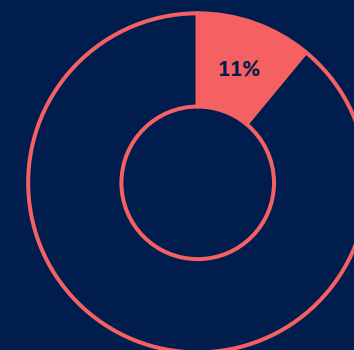
NIIDEN NUORTEN OSUUS, JOIDEN ON HELPPO KIELTÄYTYÄ OSTAMASTA TAI TEKEMÄSTÄ ASIOITA, JOIHIN HEILLÄ EI OLE VARAA:

MINUN ON HELPPO KIELTÄYTYÄ OSTAMASTA TAI TEKEMÄSTÄ ASIOITA, JOIHIN MINULLA EI OLE VARAA

OSTAN JOSKUS TAVAROITA, JOIHIN MINULLA EI OLE VARAA

UNOHDAN USEIN ASIOIDEN MAKSAMISEN AJALLAAN (ESIM. LASKUT)

Kysymys: Mikä seuraavista pitää paikkansa kohdallasi? Minä... / Ota kantaa seuraaviin väittämiin: Olen ostanut jotain vain siksi, että vaikuttaja on suositellut sitä. "Täysin samaa mieltä + jokseenkin samaa mieltä"
 Suodatin: Nuoret, jotka vastasivat "Pitää paikkansa" Erottelu: Maa

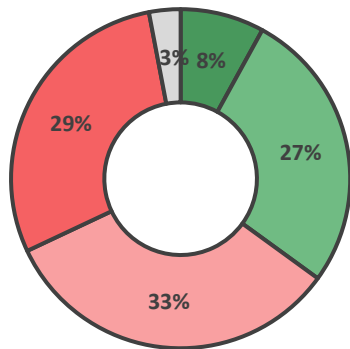
Se, ettei ole varaa ostaa, koetaan häpeäksi

33% nuorista kokee vaikeaksi myöntää, jos heillä ei ole varaa johonkin. Tämä on jo iso prosenttiosuus itsessään, ja kun 75% sanoo saman koskevan nuoria ylipäätään, voidaan sanoa, että nuorten keskuudessa rahattomuus koetaan häpeänä. Sosiaalista mediaa voidaan pitää osasyllisenä tähän, mutta se ei todennäköisesti

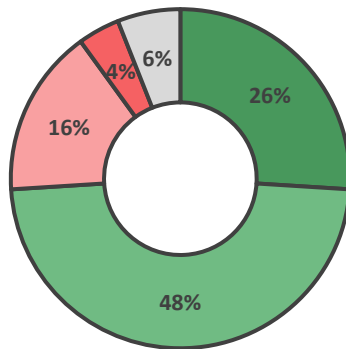
ole ainoa selitys – rahalla on yksinkertaisesti statusarvoa.

NUORET OTTAVAT KANTAA SEURAAVIIN VÄITTÄMIIN:

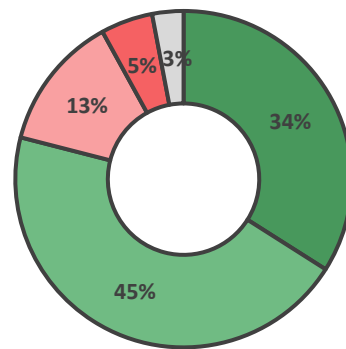
■ Täysin samaa mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä ■ Osittain eri mieltä ■ Jokseenkin samaa mieltä
■ Epävarma / en tiedä

MINUSTA ON VAIKEAA SANOA, JOS/KUN MINULLA EI OLE VARAA JOHONKIN

MONISTA NUORISTA ON VAIKEAA SANOA, JOS/KUN HEILLÄ EI OLE VARAA JOHONKIN

KALLIDEN ASIOIDEN OSTAMINEN TAI TEKEMINEN NOSTAA MONIEN NUORTEN KESKUUDESSA STATUSTA

35% KOKEE VAIKEAKSI MYÖNTÄÄ, ETTÄ HEILLÄ EI OLE VARAA JOHONKIN

”Se luo paljon ahdistusta. Olen kokopäiväinen opiskelija, nostan opintolainaa ja teen lisätöitä, jotta rahani riittäisivät. Rahasta voi tulla erittäin ahdistava asia, kun sitä ei ole arjessa tarpeeksi, ja muut ihmiset luovat paineita siitä, että pitäisi olla varaa moniin asioihin”

— Nainen, 21 vuotta

Huolet omasta taloudesta liittyvät usein tulevaisuuteen

Kysyttäessä siitä, mikä aiheuttaa huolta juuri nyt, vastaukset usein keskittyivät tulevaisuuteen. Karkeasti ottaen teemoja on kaksi: joko että säästöt ovat liian pieniä tai että kulut nousevat liian korkeiksi. Monet nuoret ovat kuitenkin huolissaan tämänhetkisestä tilanteesta, ja talousvaikeudet ovatkin erittäin ajankohtainen asia joissakin ryhmissä: 12% vastaajista on huolissaan kyvyttömyydestä maksaa velkojaan ja 13% siitä, ettei heillä ole varaa elättää perhettään. Huomioitavaa on nuorten suhteellisen pieni tulotaso, johtuipa se sitten alkupalkasta tai opintotuen tasoista.

SYITÄ SILLE, MIKSI NUORET OVAT HUOLISSAAN TALOUDESTAAN:

- En pysty säästämään/sijoittamaan tarpeeksi rahaa (48%)
- Asumisen ja ruoan kallistuminen (40%)
- Olen työtön tai pelkään joutuvani työttömäksi (24%)
- Ei joustovaraa odottamattomille kuluille (24%)
- Olen huolissani siitä, että sijoitusteni arvo pienenee (24%)
- Huoli perheen tai sukulaisten elättämisestä (13%)

Monet nuoret ovat stressaantuneita – naiset miehiä enemmän

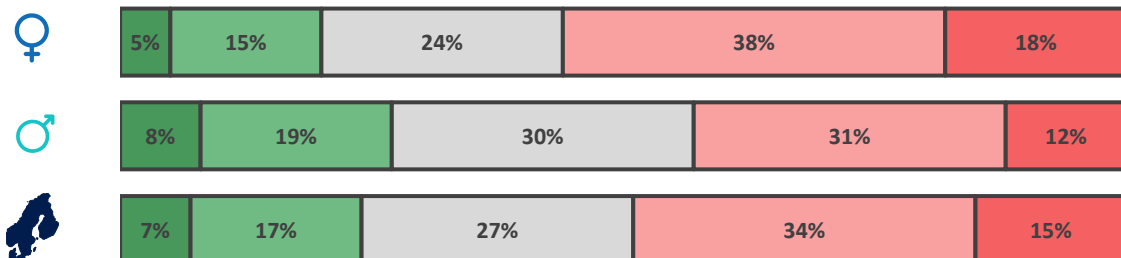
Olipa oma talous miten kiinnostavaa tahansa, aiheuttaa se myös paljon stressiä. Tämä on todennäköisesti kytköksissä häpeään siitä, jos asioihin ei ole varaa, vaikka se voikin kuulostaa oudolta. Nuoruusvuosina tulot eivät perinteisesti ole kovinkaan suuret, vaan monet elävät opintotuen, lisäansioden ja/tai vanhemmilta saadun avun varassa. Siinä mielessä ei olekaan

kovin erityistä, että monilla nuorilla ei ole varaa kaikkeen.

Stressin lisäksi monet ovat huolestuneita omasta taloudestaan sekä myös tulevaisuudesta. Nimenomaan naiset ovat enemmän huolissaan sekä nykyisestä että tulevasta rahatilanteestaan.

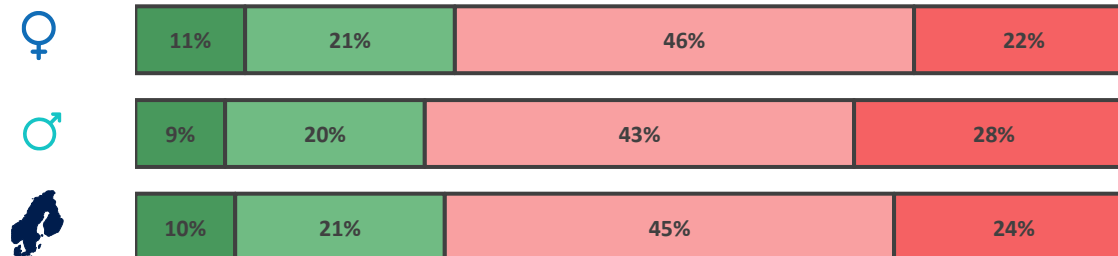
KUN NUORET AJATTELEVAT OMAA TALOUTTAAN, SE...

■ -2 Ei aiheuta lainkaan stressiä ■ -1 ■ 0 ■ +1 ■ +2 Aiheuttaa paljon stressiä

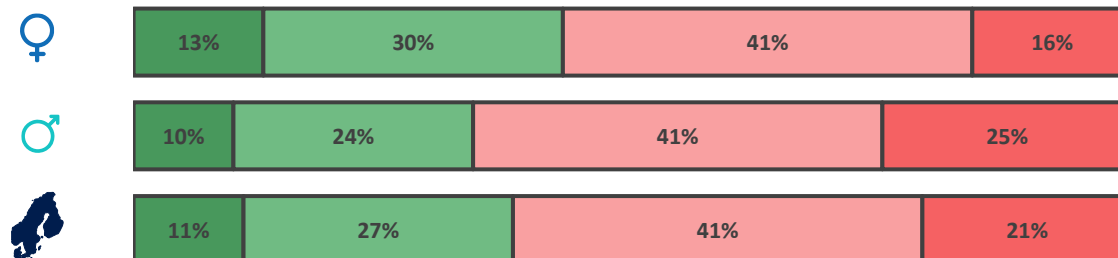
MITEN USEIN NUORET OVAT HUOLISSAAN NYKYISESTÄ RAHATILANTEESTAAN?

■ Jatkuvasti ■ Usein ■ Toisinaan ■ Harvoin/en koskaan

MITEN USEIN NUORET MUREHTIVAT TULEVASTA RAHATILANTEESTAAN?

■ Jatkuvasti ■ Usein ■ Toisinaan ■ Harvoin/en koskaan

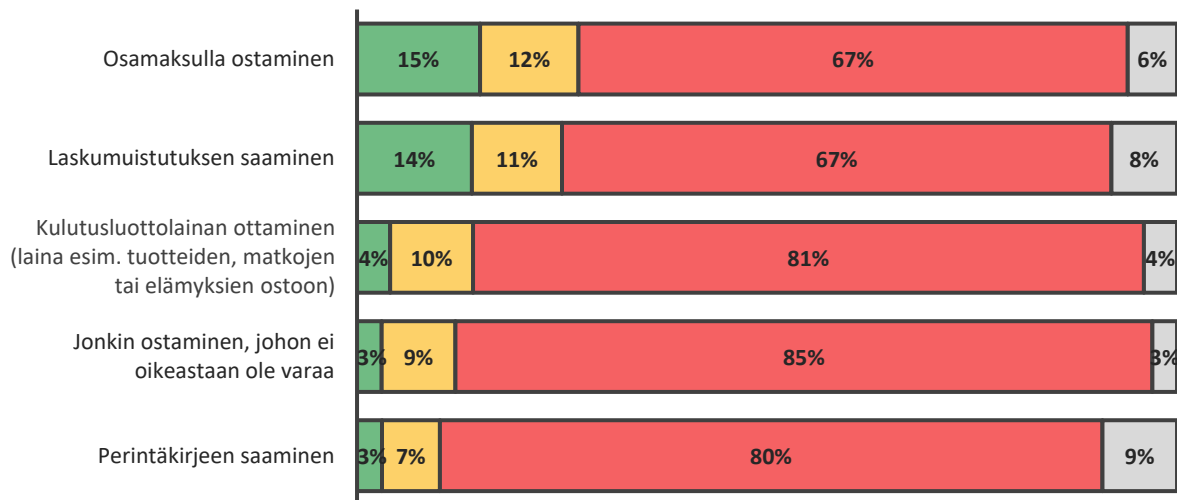
Suurin osa suhtautuu varauksella lainan ottamiseen tai osamaksulla maksamiseen...

Huoli tulevaisuudesta on yksi syy sille, miksi suurin osa nuorista suhtautuu epäillen osamaksulla ostamiseen tai kulutusluottoihin – vain 25% piti kulutusluottoja järkevänä tai suhtautui niihin neutraalisti, kun taas 75% kokee ne negatiiviseksi. Monilla on myös melko kriittinen asenne sekä

maksuhuomautuksiin että perintäkirjeisiin – suurin osa ei pidä niitä kovin hyväksyttävänä.

MIKÄ ON NUORTEN SUHTAUTUMINEN SEURAAVIIN ASIOIHIN?

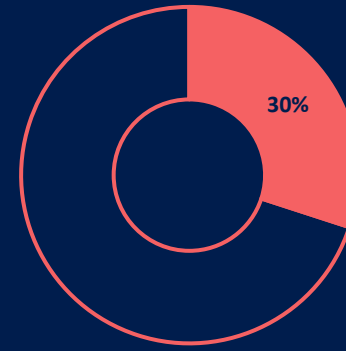
■ Useimmiten ihan ok ■ Jotain siltä väliltä ■ Pitäisi useimmiten välttää ■ En ole varma/en osaa sanoa

...mutta suhteellisen moni on kuitenkin tehnyt niin

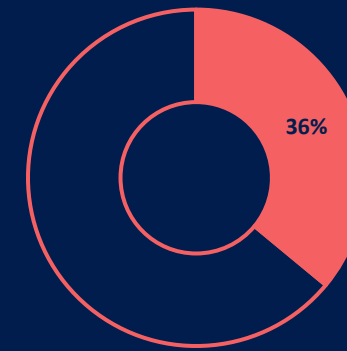
Kuten raportissa on jo useaan kertaan mainittu, nuorten ideaali vastuullisuudesta on usein ristiriidassa todellisuuden kanssa. Siksi ei oikeastaan ole yllätys, että esimerkiksi osamaksulla ostaneiden määrä on kaksinkertainen verrattuna siihen määrään, joka piti sitä

hyväksyttävänä. Sama kaava toistuu maksuhuomautusten kohdalla – tosin luvut ovat huomattavasti suuremmat, sillä melkein puolet sanoo saaneensa jo sellaisen.

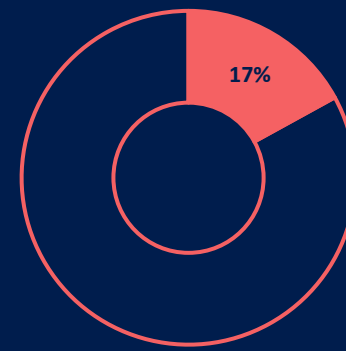
OSTANUT JOTAIN OSAMAKSULLA

♀ 26% ♂ 34%

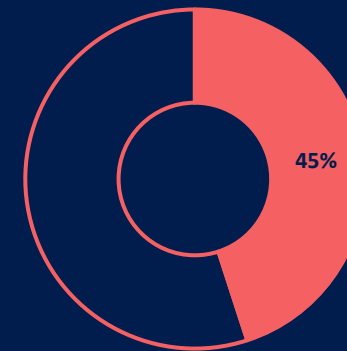
OSTANUT JOTAKIN, JOHON EI OIKEASTAAN OLLUT VARAA

♀ 31% ♂ 41%

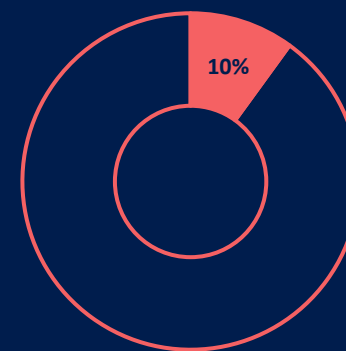
SAANUT PERINTÄKIRJEEN

♀ 12% ♂ 22%

SAANUT MAKSUHUOMAUTUKSEN

♀ 44% ♂ 45%

OTTANUT KULUTUSLUOTTOLAINAN (LAINA ESIM. TUOTTEIDEN, MATKOJEN TAI ELÄMYKSIEN OSTOON)

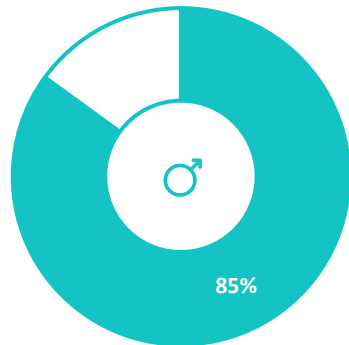
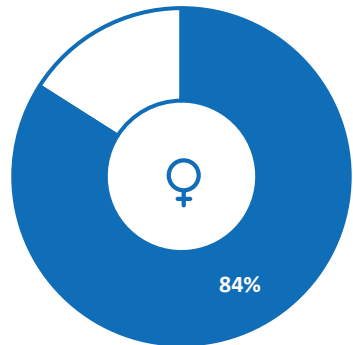
♀ 6% ♂ 15%

Suurin osa tekee ostoksia usein – ja maksaa heti

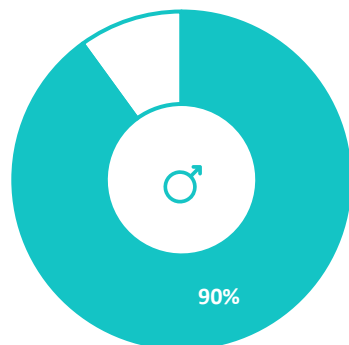
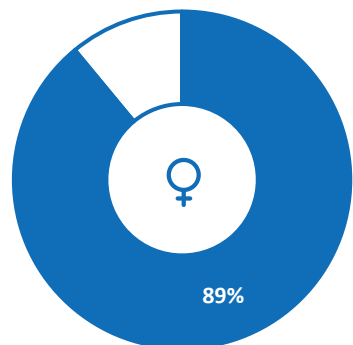
Epäilevä suhtautuminen kulutusluottoihin ja erämaksulla ostamiseen heijastuu myös siihen, miten suurin osa haluaa maksaa: heti ostoksen yhteydessä.

Tämä ei kuitenkaan koske täysin verkkokaupan parissa kasvanutta sukupolvea, sillä suhtautuminen vaihtelee sen mukaan, missä ostaminen tapahtuu. Myymälöiden osalta on selvää, että suurin osa haluaa maksaa heti ostoksensa, mutta verkkokaupoissa tilanne on osittain erilainen: 40% maksaa mieluiten vasta sitten, kun tuote on saapunut, mutta toisaalta lähes yhtä moni haluaa maksaa heti tilaushetkellä. Ruotsalaiset nuoret haluavat muita useammin maksaa vasta sitten, kun verkkokaupasta tilattu tuote on saapunut, verrattuna muihin naapurimaihin, joissa ostos halutaan maksaa heti ostohetkellä, myös verkossa.

KUUKAUSITTAIN VERKOSTA OSTAVIEN OSUUS:

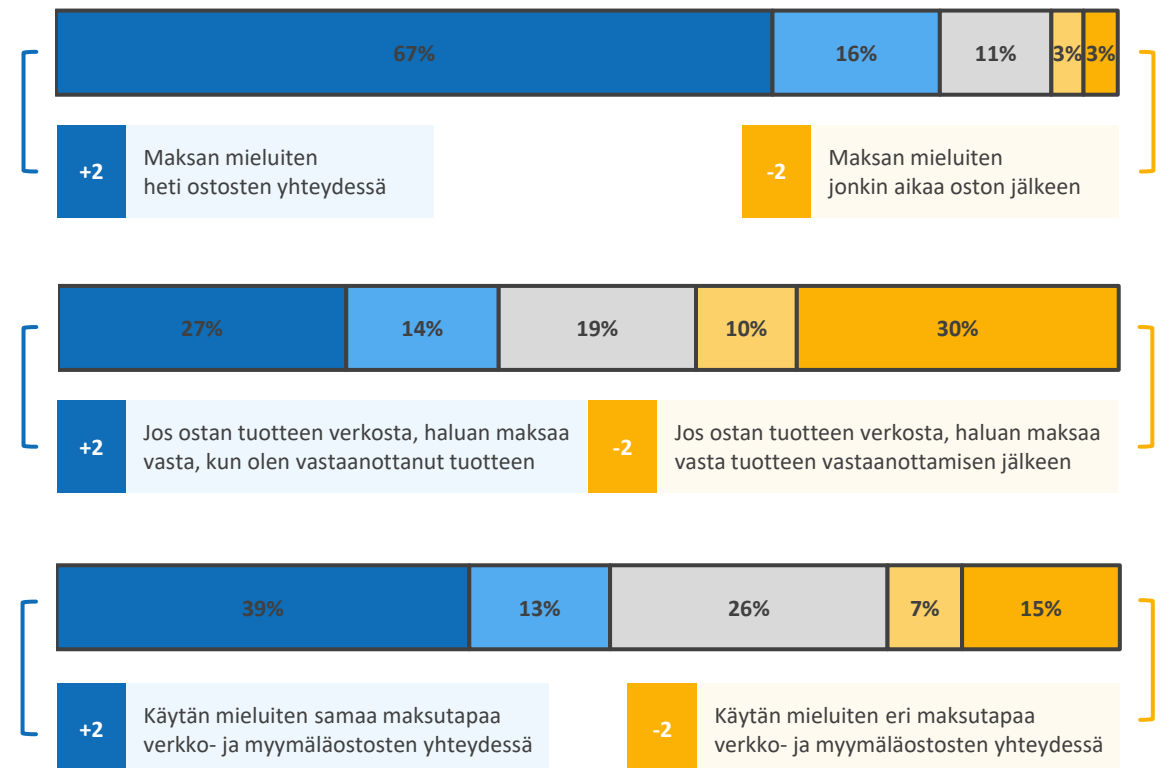

KUUKAUSITTAIN MYYMÄLÄSTÄ OSTAVIEN OSUUS:

OTA KANTAA SEURAAVIIN VÄITTÄMIIN:

■ +2 ■ +1 ■ 0 ■ -1 ■ -2

Lasku kuulostaa hyvältä verkkokaupassa, ei myymälässä

Se, että nuoret suhtautuvat epäillen luotolla maksamiseen, muuttuu hieman, kun kyseessä on verkkokauppa – ainakin jos laskulla maksaminen luetaan luotolla maksamiseksi. Moni asia viittaa siihen, että laskulla maksamista pidetään yleensä erityistapauksena, erityisesti, jos verrataan keskenään niitä, joiden mielestä lasku verkkokaupasta ostaessa on hyväksyttävää (42%) niihin, joiden mielestä esimerkiksi kulutusluotot ovat hyväksyttäviä (4%). Näiden osalta tulee muistaa aiemmin mainittu melko vähäinen

luottoihin liittyvä tietotaito: kaikki eivät yksinkertaisesti ole täysin perillä siitä, mitä erilaiset maksutavat oikeastaan tarkoittavat.

Selkeästi on kuitenkin havaittavissa, että suhtautuminen vaihtelee myymälässä ja verkkokaupassa ostamisen välillä. Siihen mahdollisesti vaikuttaa se, että myymälässä ostettaessa tuotetta voi hypistellä ja tunnustella toisin kuin verkkokaupassa.

MIKÄ ON NUORTEN SUHTAUTUMINEN SEURAAVIIN ASIOIHIN?

■ Useimmiten ihan ok ■ Jotain siltä väliltä ■ Jotain siltä väliltä ■ En ole varma/en osaa sanoa

Monilla nuorilla on luottokortti

Kuten alussa jo kuvailtiin, laajempi tarkastelu osoittaa, etteivät pohjoismaisten nuorten arvot koskien heidän omaa talouttaan juurikaan eroa toisistaan. Samaa ei voi kuitenkaan sanoa maksutavan kohdalla: esimerkiksi luottokorttien määrä vaihtelee maiden välillä.

Erityisesti maksutapoihin liittyvissä kysymyksissä

lähtökohdat, ja siten myös määritelmät, vaihtelevat jonkin verran eri maiden välillä.

Huolimatta siitä, onko kyseessä yhdistelmäkortti (pankki ja luotto) vai luottokortti, molempien käyttö on tavallista pohjoismaisten nuorten keskuudessa.

44% LLA ON LUOTTOKORTTI

YHTEENVETO:

Pohjoismaiset nuoret ovat kiinnostuneita taloudestaan, ja he haluavat ottaa siitä vastuun

Ungdomsbarometern ruotsalaisissa tutkimuksissa oma talous on yksi nuorten eniten kasvaneista kiinnostuksen kohteista viimeisimpien kymmenen vuoden aikana. Tämän voi havaita monesta asiasta, kuten lisääntyneestä osakesäästämisestä sekä siitä, että yhä useampi valitsee talouslinjan lukiossa. 75% pohjoismaisesta nuoresta kertoo oman talouden kiinnostavan heitä.

Monet ovat huolestuneita sekä nykyisestä että tulevasta rahatilanteestaan

Siinä missä monet ovat kiinnostuneita omasta taloudestaan, se kuitenkin stressaa noin puolta vastaajista. 33% on huolestunut nykyisestä rahatilanteestaan joko usein tai koko ajan. Vastaavasti oman talouden tulevaisuus huolestuttaa 40% vastaajista.

Kiinnostuksesta huolimatta omaan talouteen liittyvät taidot ovat melko huteralla pohjalla, erityisesti luottojen osalta

Se, että monet haluavat ottaa vastuuta omasta taloudestaan näkyy muun muassa siinä, että kulutusluotot nähdään usein negatiivisena asiana. Erilaisissa luottoihin liittyvissä taidoissa on kuitenkin melkoisesti parannettavaa. Esimerkiksi vain 20% sanoo tietävänsä, miten lainan kokonaiskulut lasketaan.

Koulujen tarjoama omaan talouteen liittyvä opetus on erittäin huonoa, ja tärkeimmät tietolähteet perheen ja pankkien ohella ovat Google ja sosiaalinen media

Yksi selitys heikolle osaamiselle voi löytyä koulujen erittäin huonosta opetuksesta talouteen liittyen, samalla kun monien mielestä sen pitäisi olla erillinen oppiaine jo peruskoulusta lähtien. Sen

sijaan monet kääntyvät perheen, ystävien, pankkien ja erilaisten digitaalisten kanavien, kuten erityisesti Googlen ja YouTuben, puoleen.

Suurin osa suhtautuu epäilevästi lainoihin ja erämaksuihin, vaikka kolme kymmenestä onkin näitä käyttänyt. Laskulla maksaminen on kuitenkin suosittua verkkokaupassa

Nuoret suhtautuvat lainoihin varauksellisesti, vaikka monet ovatkin lainanneet rahaa esimerkiksi vanhemmiltaan tai kavereiltaan tai ostaneet jotain erämaksulla. On myös selvää, että lainan ja laskulla maksamisen ero on selkeä, sillä laskun valitseminen on suosittua verkkokaupassa, jolloin tuote on mahdollista nähdä ennen maksamista.

Miehet sanovat olevansa naisia parempia oman taloutensa hoitamisessa ja ovat asioista vähemmän huolissaan. He kuitenkin saavat enemmän maksuhäiriömerkintöjä

Toistuva teema tutkimuksessa oli, että miehet ja naiset suhtautuvat asioihin hieman erilailla, sillä esimerkiksi miehet arvioivat esimerkiksi luottoihin liittyvät tietotaitonsa paremmiksi. Ei ole kuitenkaan mustavalkoista, kumman sukupuolen ajatellaan yleisesti hoitavan taloutensa yleisesti paremmin. Naiset puolestaan vastasivat, että heidän yksittäiset taitonsa ovat huonommat, mutta he ovat sen sijaan varmoja siitä, että naiset ovat parempia oman taloutensa hoitamisessa. Ei ole uutta, että miehet ylipäättään sanovat omaavansa paremmat taidot, mutta samaan aikaan he ovat selkeästi yliedustettuina maksuhäiriömerkinnöissä ja suhtautuvat avoimemmin luottoihin, joten voidaan sanoa, että miehet ovat riskialttiimpia kuin naiset.

Kysely & otantamenetelmä

Kysymykset on valittu yhteistyössä Klarnan kanssa, jotta saataisiin käsiteltyä yleisiä kysymyksiä nuorten suhtautumisesta ja tietotaidoista talouteen liittyen. Tutkimus on toteutettu digitaalisena kyselynä (sovitettu pöytäkoneelle, tabletille sekä puhelimelle) niin kutsuttua kiintiöpoimintamenetelmää hyödyntäen. Siinä otanta on muotoiltu niin, että se edustaa koko pohjoismaista nuorisoa, sukupuoli ja ikä suhteutettuna.

Tiedonkeruu

Tutkimuksen tiedonkeruujakso oli 20.1.–10.2.2022, ja vastauksia tuli yhteensä 2 688.

Haastateltujen määrä maittain:

- Ruotsi: 1 016
- Norja: 557
- Suomi: 557
- Tanska: 558

Työkalut

Aineiston käsittely on suoritettu MarketSightin tuotantojärjestelmän sekä tilastollisen tietokoneohjelma SPSS:n avulla.

ungdoms barometern

Ungdomsbarometern on kartoittanut nuorten asenteita ja käyttäytymismalleja Pohjoismaissa vuodesta 1991 alkaen.

www.ungdomsbarometern.se